

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA
ŚRODOWISKO**
**DO MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**
CZĘŚCI WSI BŁONIE

WARSZAWA 17 listopada 2022 r.

Nazwa opracowania:	Prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Błonie
Zlecniodawca:	Wójt Gminy Kowala
Opracowujący:	Budplan Sp. z o.o. 04-327 Warszawa ul. Kordeckiego 20
Kierujący zespołem autorskim:	mgr inż. Aleksandra Radawiec <i>Aleksandra Radawiec</i>
Zespół autorski:	inż. Zuzanna Górecka-Gąbka mgr inż. Agata Grzelak mgr inż. Izabela Bielowska

Spis treści

1	Wprowadzenie.....	7
1.1	Podstawa formalno-prawna opracowania	7
1.2	Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie.....	7
2	Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami.....	8
2.1	Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania.....	8
2.2	Powiązania z innymi dokumentami.....	10
2.3	Cele i zawartość dokumentu	11
3	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	12
4	Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego sporządzeniem dokumentu.....	12
4.1	Uwarunkowania przyrodnicze i zagospodarowanie terenów	12
4.2	Jakość środowiska	19
4.3	Odporność środowiska na degradację i zdolności do regeneracji.....	21
4.4	Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym bioróżnorodności	21
4.5	Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu	22
4.6	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu	22
5	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	23
6	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko.	24
6.1	Identyfikacja możliwych oddziaływań	24
6.2	Oddziaływanie na ludzi.....	25
6.3	Oddziaływanie na wodę	26
6.4	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	27
6.5	Oddziaływanie na zasoby naturalne.....	27
6.6	Oddziaływanie na krajobraz	27
6.7	Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną.....	27
6.8	Oddziaływanie na klimat i adaptacja do zmian klimatu	28
6.9	Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne	28
6.10	Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody	28
6.11	Ryzyko wystąpienia poważnych awarii	29
7	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	29
8	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz	

z uzasadnieniem ich wyboru	29
9 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania	29
10 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	30
11 Streszczenie w języku niespecjalistycznym	30
12 Akty prawne uwzględnione w opracowaniu	31
13 Materiały źródłowe.....	31
14 Oświadczenie autora prognozy	34

1 Wprowadzenie

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Błonie, sporządzonego zgodnie z uchwałą nr XXXI.239.2021 Rady Gminy Kowala z dnia 30 kwietnia 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Błonie.

1.1 Podstawa formalno-prawna opracowania

Obowiązek sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko wynika z art. 46 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Niniejsza prognoza w myśl wyżej przywołanego art. 46 stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu:

1. Uzgadnia z właściwymi organami zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;
2. Poddaje projekt wraz z prognozą opiniowaniu przez właściwe organy;
3. Zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.
4. Bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie organów oraz rozpatruje uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Projekt dokumentu, nie może zostać przyjęty (o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody), jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000.

1.2 Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie

Celem prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko ustaleń projektu planu, określenie rozwiązań eliminujących, ograniczających lub kompensujących negatywne oddziaływania na środowisko oraz w miarę potrzeb przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Zakres merytoryczny prognozy jest zgodny z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza uwzględnia ustalenia Zamawiającego, który uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Radomiu.

Prognoza przedstawia wyniki analiz i ocen w formie opisowej.

W prognozie ocenia się stan i funkcjonowanie środowiska, odporność na degradację i zdolność do regeneracji wynikające z uwarunkowań środowiskowych oraz tendencje do zmian przy braku realizacji ustaleń dokumentu. Rozpatrywane są także skutki realizacji ustaleń projektu dokumentu. Projektowane użytkowanie i zagospodarowanie terenów jest rozpatrywane pod kątem zgodności z uwarunkowaniami terenowymi, z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska, skuteczności ochrony bioróżnorodności i właściwych proporcji pomiędzy terenami o różnych formach użytkowania. Ocenia się również określone w projekcie dokumentu, wynikające z potrzeb ochrony środowiska, prawidłowości gospodarowania zasobami przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych. Uwzględniane są ponadto zagrożenia dla środowiska i wpływ na zdrowie ludzi, skutki dla istniejących form ochrony przyrody i innych obszarów chronionych i zakres zmian w krajobrazie, oraz możliwość rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko. W prognozie zawarte są, jeżeli zachodzi taka potrzeba, również propozycje innych rozwiązań w projekcie dokumentu, sprzyjających ochronie środowiska.

Prognoza wykonana jest zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1, 2 i 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko:

- zawiera informacje o zawartościach, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- zawiera informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- zawiera propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania;
- zawiera informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko oraz streszczenie w języku niespecjalistycznym;
- określa, analizuje i ocenia istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- określa, analizuje, ocenia stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- określa, analizuje i ocenia przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko;
- przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu;
- przedstawia rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru.

2 Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami

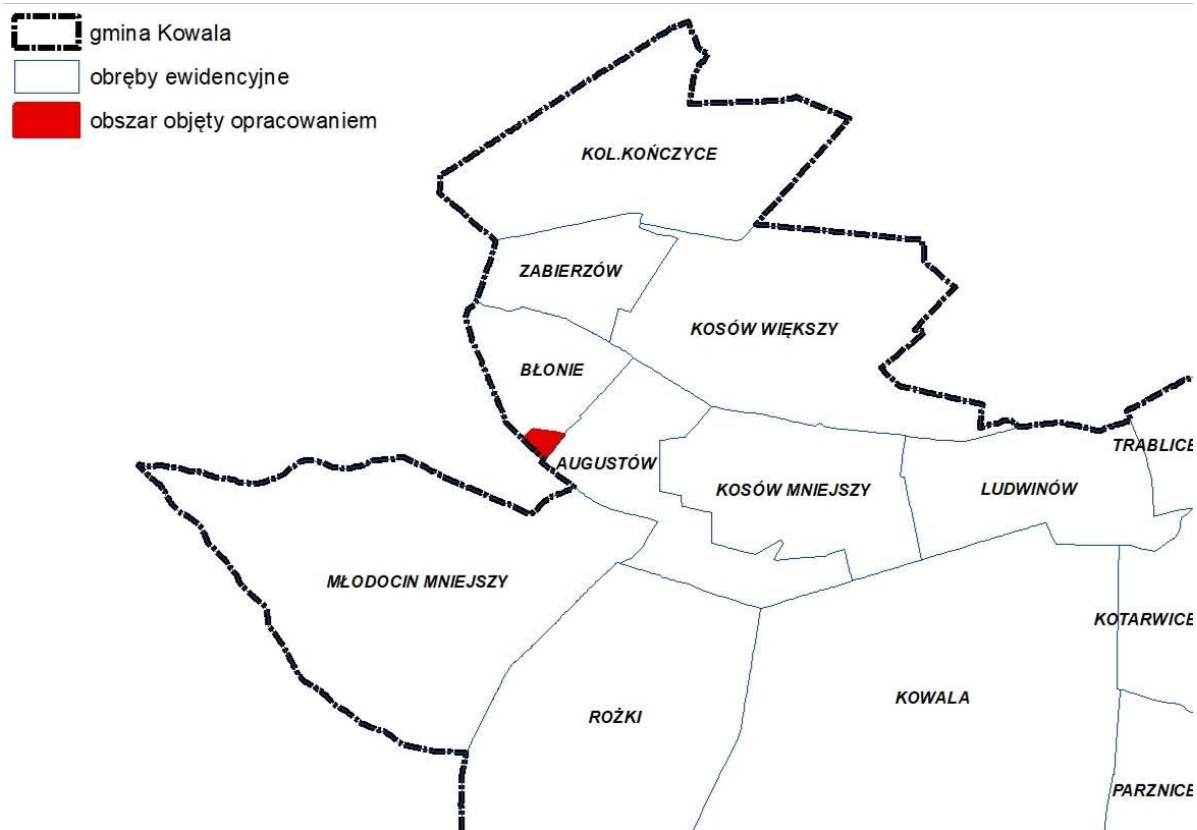
2.1 Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania

Gmina Kowala jest to gmina wiejska o powierzchni ok. 75 km², położona w powiecie radomskim, w południowej części województwa mazowieckiego. Gmina graniczy bezpośrednio z miastem Radom oraz czterema gminami: Wolanów, Skaryszew, Wierzbica, Orońsko. Położona w bliskim sąsiedztwie Radomia posiada dostęp do dogodnych szlaków komunikacyjnych (droga krajowa nr 7, dawna droga wojewódzkie nr 733 – obecnie powiatowa oraz droga wojewódzka 744, zrealizowana droga S7, linia kolejowa nr 8 oraz nr 22), co wpływa na możliwości rozwoju gminy. W Kowali przeważają grunty rolne, które stanowią ok. 77,5% ogólnej powierzchni. Dominujący udział ma zabudowa zagrodowa, budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne oraz zabudowa związana z prowadzoną działalnością gospodarczą. Poza zwartą zabudową wsi występuje zabudowa rozproszona w formie kolonijnej. Lesistość jest bardzo niska. Występuje w niej znaczne zróżnicowanie klas bonitacyjnych gleb oraz duże rozdrobnienie arealów gospodarstw rolnych.

Projekt planu dotyczy terenu położonego w zachodniej części gminy Kowala.

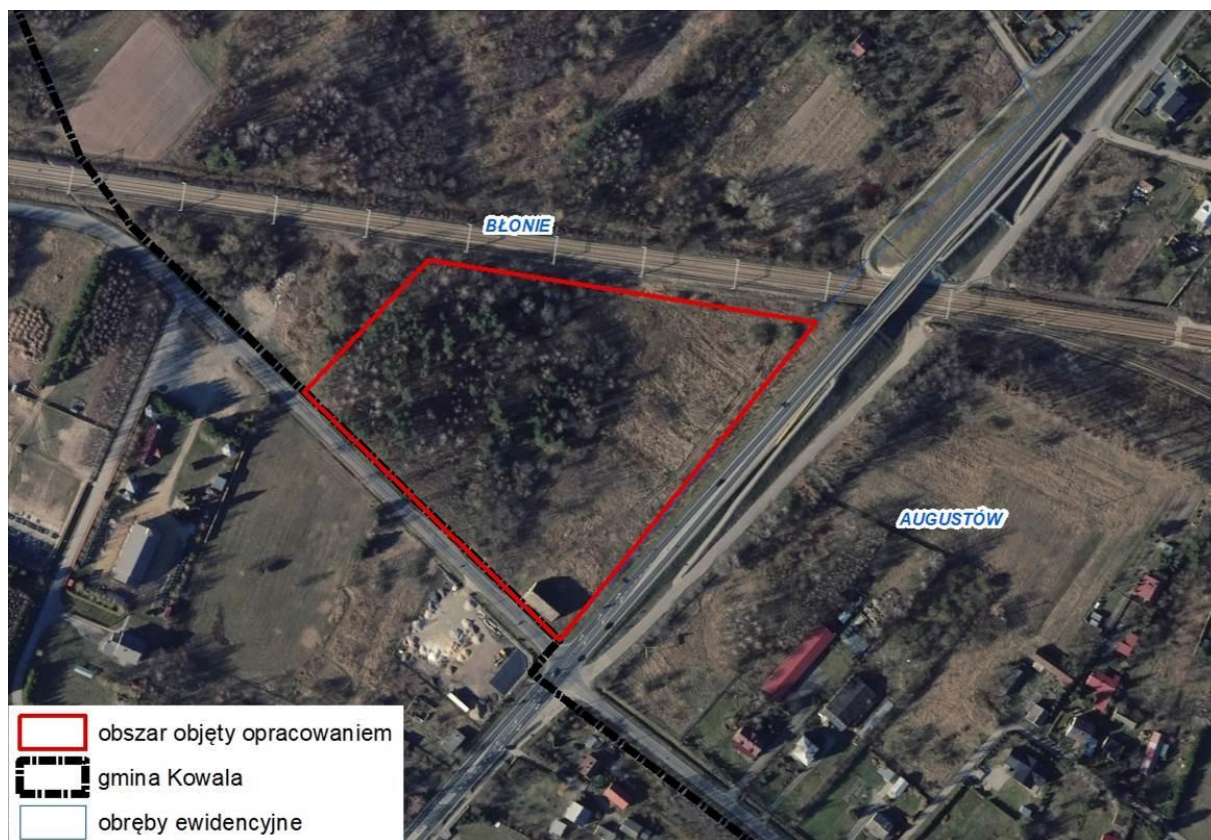
Rysunek 1 Obszar opracowania na terenie gminy (źródło: opracowanie własne na podstawie danych administracyjnych)

Obszar położony jest w miejscowości Błonie. Stanowi teren o powierzchni ok 2,94 ha.

Na analizowanym obszarze znajdują się przede wszystkim niezabudowane tereny rolnicze i leśne, w jego południowej części znajduje się budynek mieszkalny i gospodarczy.

Rysunek 2 Obszar opracowania (źródło: ortofotomapa)

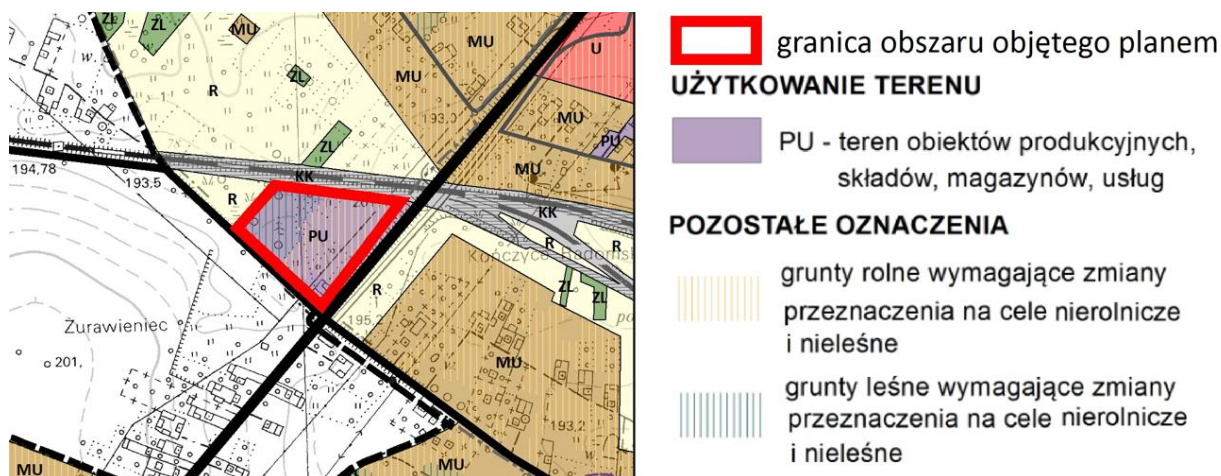
2.2 Powiązania z innymi dokumentami

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kowala

Dla omawianego obszaru obowiązuje Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Kowala, przyjęte Uchwałą Nr XXIV.175.2020 Rady Gminy Kowala z dnia 28 września 2020 r. Studium wyznacza na tych obszarach tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów, usług.

Projekt planu nie stoi w sprzeczności z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kowala.

Rysunek 3 Przeznaczenie terenów w studium (SUIKZP, 2020)

Obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Obecnie na analizowanym obszarze nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

2.3 Cele i zawartość dokumentu

Przystąpienie do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Błonie wynika z potrzeby ustalenia zasad i warunków kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu objętego planem w związku z wyznaczeniem nowych terenów budowlanych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kowala. Uchwalenie planu miejscowego polepszy warunki gospodarowania w tym terenie oraz poprawi zasady kształtowania polityki przestrzennej – przyczyni się do optymalnego wykorzystania i zagospodarowania przestrzeni. W związku z powyższym podjęcie uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzania przedmiotowego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest w pełni uzasadnione.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Błonie nie narusza ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kowala, przyjętego Uchwałą Nr XXIV.175.2020 Rady Gminy Kowala z dnia 28 września 2020 r.

W związku z powyższym, projekt planu wprowadza następujące funkcje terenów:

- PU – teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów lub usług;
- R – tereny rolnicze;
- ZL – teren lasu.

Rysunek 4 Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Prognozę sporządzono na podstawie rozpoznania terenowego uwarunkowań ekofizjograficznych i walorów krajobrazowych, identyfikacji potencjalnych zagrożeń i uciążliwości. Analizowano dostępne opracowania planistyczne i dokumentacyjne na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju oraz oceny realizacji obowiązków prawnych i skuteczności rozwiązań chroniących środowisko przed nadmierną eksploatacją zasobów oraz wprowadzaniem zanieczyszczeń antropogenicznych do środowiska.

W prognozie w pierwszej kolejności zidentyfikowano ustalenia planu, które mogą oddziaływać na środowisko, a następnie poddano te ustalenia dalszej ocenie wpływu na poszczególne elementy środowiska (zdrowie ludzi, wody, powierzchnię ziemi, zasoby naturalne, ekosystemy i różnorodność biologiczną oraz obszary chronione).

4 Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego sporządzeniem dokumentu

4.1 Uwarunkowania przyrodnicze i zagospodarowanie terenów

Położenie geograficzne, rzeźba terenu i geologia

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Kondrackiego gmina Kowala położona jest w przeważającej części w makroregionie Wzniesienia południowomazowieckie oraz mezoregionie Równina Radomska, która jest równiną denudacyjną o zdegradowanej pokrywie utworów czwartorzędowych, pod którą występują warstwy jurajskie i kredowe, zapadające się ku północnemu wschodowi.

Łagodna rzeźba terenu i warunki geologiczne nie stwarzają problemów dla rozwoju osadnictwa, choć obszar ten może się charakteryzować płytkim występowaniem wód gruntowych.

Obszar opracowania położony jest w obrębie Równiny Radomskiej.

Obszar położony jest na glinach zwałowych.

Surowce mineralne

W granicach obszaru opracowania nie występują udokumentowane ani prognostyczne złoża surowców naturalnych.

Gleby

Kowala jest typową gminą rolniczą, gdzie grunty rolne stanowią ok. 77,5% jej powierzchni. Gleby wykazują umiarkowanie dobrą jakość do produkcji rolniczej.

Udział poszczególnych klas bonitacyjnych:

- klasy II–III – 13,8 % (1 033,5 ha);
- klasa IV – 34 % (2 538, 7 ha);
- klasa V i VI - 52 % (3 899 ha).

Na terenie gminy gleby klas I–III stanowią znaczny obszar, zwłaszcza we wschodniej części.

Obszar w znacznej części stanowią grunty klasy V oraz VI.

Wody powierzchniowe

W granicach gminy przebiegają granice zlewni dopływów Radomki: Szabasówki od źródeł do Kobyłki bez Kobyłki (rzeka Oronka), Mlecznej bez Pacynki (rzeka Mleczna oraz Strumień Godowski), Garlicy (rzeka Garlica), oraz granica zlewni dopływu Wisły, dopływów rzeki Iłżanki – Modrzejowianki (rzeka Kobyłanka).

W gminie nie ma większych naturalnych zbiorników wodnych, występują jedynie sztuczne stawy w północnej części terenu. Łącznie wody powierzchniowe w gminie zajmują ok. 0,5% powierzchni.

W przedmiotowym obszarze nie występują wody powierzchniowe.

Analizowany teren znajduje się w zasięgu zlewni jednolitej części wód powierzchniowych Mleczna bez Pacynki (RW20001725269), której ogólny stan ekologiczny określa się jako poniżej dobrego lub słaby, a wody te zagrożone są ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Tabela 1 Ocena stanu powierzchniowych wód płynących

źródło: opracowanie własne na podstawie danych RZGW w Warszawie

nazwa i kod jcwp ¹	stan chemiczny	stan/potencjał ekologiczny	stan jcwp	ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
Mleczna bez Pacynki RW20001725269	dobry	słaby	zły stan wód	zagrożona

Wody podziemne

Pośród typów wód podziemnych najpowszechniejszymi są:

- wody gruntowe, które występują najpłycej i oddzielone są od powierzchni ziemi przepuszczalną strefą ponad zwierciadłem wody (strefa aeracji), intensywnie zasilane przez

¹ jednolita część wód powierzchniowych

infiltrujące opady atmosferyczne;

- wody wgłębne, znajdujące się w warstwach wodonośnych pokrytych utworami słabo przepuszczalnymi. Związek z powierzchnią jest ograniczony, co zmniejsza zasilanie, ale zwiększa odporność na zanieczyszczenia;
- wody głębinowe, czyli wody izolowane od powierzchni ziemi większymi kompleksami utworów nieprzepuszczalnych.

Na obszarze gminy ujmowane są trzy poziomy wód podziemnych:

- czwartorzędowy poziom wodonośny związany z piaskami fluwioglacjalnymi na głębokości 5–26 m, oraz piaskami współczesnych dolin rzecznych na głębokości 0,5–1,0 m;
- kredowy poziom wodonośny, posiadający wody o charakterze szczelinowo-porowym, przykryty utworami nieprzepuszczalnymi – glinami zwałowymi i iłami trzeciorzędowymi, wykształcony w postaci piasków i piaskowców;
- jurajski poziom wodonośny – wody szczelinowo-krasowe o ponadnormatywnej zawartości manganu i żelaza, występujący pod utworami przepuszczalnymi.

W przedmiotowym obszarze głębokość do pierwszego poziomu wodonośnego (PPW) wynosi poniżej 5 m. Ze względu na możliwość występowania płytko zalegających wód gruntowych, tereny te charakteryzują się niekorzystnymi warunkami dla posadowienia budynków. Biorąc jednak pod uwagę obecnie zainwestowanie terenów sąsiednich, nie jest to uwarunkowanie silnie ograniczające.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) to wydzielone szczególnie cenne i zasobne struktury wodonośne, wytypowane jako wymagające ochrony obszary, spełniające określone wymagania ilościowe i jakościowe oraz stanowiące istotne w skali kraju rezerwuary dla zaopatrzenia ludności w wodę. Na terenie gminy wydzielono GZWP nr 405 Niecka Radomska, który jest zbiornikiem porowo-szczelinowym, powstałym w neogenie. Powierzchnia zbiornika wynosi ok. 2925 km².

Wody Głównych Zbiorników Wód Podziemnych podlegają ochronie prawnej na tych samych zasadach, co wszystkie wody podziemne, a ponadto objęte mogą być dodatkową ochroną obszarową poprzez ustanowienie obszarów ochronnych. Dla wymienionego zbiornika opracowano dokumentację hydrogeologiczną w 2011 r., w której wskazano projektowane obszary ochronne, które zajmują prawie całą powierzchnię obszaru zbiornika. Prawie cały obszar gminy znajduje się w zasięgu podobszaru ochrony B, obejmującym tereny podatne na zanieczyszczenie, o czasie wymiany wód wynoszącym od 5 do 25 lat.

Rysunek 5 Obszary ochronne zbiornika nr 405 Niecka radomska

źródło: opracowanie własne na podstawie podobszarów projektowanego obszaru ochronnego GZWP nr 405 RZGW

W strefie B obowiązują m.in. wymogi:

- zakaz składowania lub przechowywania odpadów promieniotwórczych, lokalizowania podziemnych składowisk odpadów;
- zaleca się wyznaczenie obszarów zwartej zabudowy w celu wyposażenia w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni dla ścieków komunalnych;
- intensyfikacja programu szkolenia rolników w zakresie stosowania dobrych praktyk w użytkowaniu i przechowywaniu nawozów;
- systematyczna kontrola stanu i funkcjonowania przydomowej gospodarki ściekowej oraz rygorystyczne egzekwowanie wymogów prawnych w tym zakresie.

Zakazy wynikające z przepisów odrębnych:

- zakaz lokalizowania składowisk odpadów promieniotwórczych;
- zakaz lokalizowania podziemnych składowisk odpadów niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne i obojętnych;
- zakaz lokalizowania i rozbudowy składowisk odpadów niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne i obojętnych;

Zakaz stosowania komunalnych osadów ściekowych.

Zakazy proponowane do Projektu Rozporządzenia Dyrektora RZGW w Warszawie w sprawie ustanowienia obszaru ochronnego GZWP Nr 405:

Na podobszarze B, obejmującym tereny podatne na zanieczyszczenie, o czasie wymiany wód wynoszącym od 5 do 25 lat:

- 1) Zakaz rekultywacji odpadami wyrobisk poeksploatacyjnych lub terenów zdegradowanych, jeżeli z oceny oddziaływania na środowisko, wykonanej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, wynika możliwość negatywnego

oddziaływania tych odpadów na jakość wód podziemnych.

- 2) Zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko dla których ocena oddziaływania na środowisko, wykonana zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, oraz dokumentacja hydrogeologiczna, o której mowa w art. 90 ust. 1 pkt 2d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze wykazały możliwość zagrożenia degradacją parametrów stanu jakościowego lub ilościowego wód podziemnych objętych ochroną.

Warunki klimatyczne

Gmina Kowala wchodzi w skład „radomskiej dzielnicy klimatycznej”, charakteryzującej się wyraźnie wyższymi od otoczenia temperaturami. Poza tym gmina leży w pasie najniższych w kraju opadów atmosferycznych. Pod względem klimatycznym obszar gminy charakteryzują:

- średnia roczna suma opadów wynosząca 550–600 mm,
- średnie roczne temperatury wynoszące +6,8 °C,
- 200 - 220 dni okresu wegetacyjnego (początek w pierwszej dekadzie kwietnia, koniec w ostatniej dekadzie października).

W gminie klimat różnicowany jest przez rzeźbę terenu i jego zagospodarowanie, w związku z czym można wyodrębnić następujące topoklimaty:

- rejon równiny denudacyjnej ze średnimi wartościami temperatur powietrza i średnimi wielkościami opadów atmosferycznych,
- rejon zagłębień i den dolin rzecznych z niekorzystnymi warunkami klimatycznymi, z tendencją do inwersji termicznych, gromadzenia się chłodnych mas powietrza i mgieł,
- południowe krańce gminy, gdzie warunki klimatyczne są kształtowane przez rejon klimatyczny pogórzy świętokrzyskich z niższymi wartościami temperatur powietrza i najwyższymi na tym obszarze opadami atmosferycznymi.

Analizowany teren zlokalizowany jest w terenach półotwartych terenów rolnych oraz w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej. Ze względu na płytko zalegające wody gruntowe tereny te charakteryzować się mogą większą wilgotnością powietrza atmosferycznego, występowania porannych mgieł, a także nieznacznych obniżen temperatury powietrza.

Szata roślinna i fauna

Obszar gminy w podziale przyrodniczo-leśnym należy do mezoregionu Równiny Radomsko-Kozienickiej, będącej częścią Krainy Małopolskiej. Lesistość mezoregionu jest niska (23%), przeważa krajobraz roślinny borów mieszanych i grądów w odmianie mazowiecko-podlaskiej.

Lesistość gminy Kowala wynosi zaledwie ok. 9,1%. Największe kompleksy leśne występują w rejonie miejscowości Kowala, Rożki, Romanów. W północnej części gminy lasów praktycznie nie ma, ze względu na większą koncentrację struktur osadniczych. Część obszarów leśnych to tereny szczególnie chronione (tzw. lasy ochronne), gdyż znajdują się w odległości mniejszej niż 10 km od miasta liczącego powyżej 50 tys. mieszkańców (Radom).

Dominujące gatunki drzew to sosna, brzoza, olcha. Przeważającym siedliskiem w lasach jest bór świeży i bór mieszany świeży z dominującym drzewostanem sosnowym i domieszką brzozy i dębu. Na wilgotniejszym podłożu występują bory (drzewostan sosnowy) i lasy wilgotne (drzewostan grabowo- olchowo-dębowy). W dolinach cieków i lokalnych zagłębieniach przeważa siedlisko olsu z dominującą olchą.

Zbiorowiska leśne stanowią miejsce występowania wielu gatunków ptaków, ale również większych i mniejszych ssaków.

Na terenie gminy Kowala występują również zbiorowiska roślinne o charakterze naturalnym, związane z rzekami oraz roślinność ruderalna i segetalna związana z terenami zainwestowanymi.

Zbiorowiska o charakterze naturalnym dotyczą przede wszystkim środowisk wodnych – jest to roślinność drobnych zbiorników – oczek i starorzeczy, szuwały, roślinność tarasów zalewowych. Na tych obszarach występuje głównie ptactwo wodne, a także drobne płazy.

Roślinność ruderalna występująca na terenie gminy związana jest z terenami przekształconymi przez człowieka takimi jak tereny wsi, osiedli mieszkaniowych, drogi, przydroża. Roślinność segetalna występuje na terenach pól uprawnych, łąk, pastwisk i nieużytków. Na tych obszarach spotkać można zwierzęta takie jak zając szarak, jeź, mysz polna, a także ptactwo.

Obszar opracowania stanowi tereny gruntów ornych częściowo zadrzewionych lub zakrzewionych oraz tereny gruntów leśnych. W jego południowej części znajduje się budynek mieszkalny i gospodarczy. Dominują tutaj pospolite gatunki pospolite, ruderalne oraz segetalne.

Dominującymi przedstawicielami fauny na tym terenie są zając szarak, lis, a także liczne gryzonie oraz ptactwo.

Powiązania ekologiczne

Obszar gminy położony jest poza korytarzami ekologicznymi wyznaczonymi w ramach ogólnopolskich i europejskich koncepcji (ECONET-PL, Natura2000, PAN).

Rzeki wpływające od zachodu do gminy Kowala stanowią dopływy Radomki, która stanowi regionalny korytarz ekologiczny, będący jednym z ogniw łączących węzłowy obszar świętokrzyski z Puszcą Kozienicką, również obszarem węzłowym, oraz dalej – z doliną środkowej Wisły. Dolina Radomki cechuje się wysoką różnorodnością biologiczną – występują tu ekosystemy szuwarowo-torfowiskowe, łąkowo-pastwiskowe, zadrzewienia przywodne i kępowe oraz cenne kompleksy leśne. Dopływy Radomki, przede wszystkim Mleczna i Oronka, stanowią korytarze o znaczeniu lokalnym.

Część terenów gminy została zakwalifikowana do *Sieci wielofunkcyjnych terenów otwartych systemu przyrodniczego (greenbelt) w ramach projektu „Strategia rozwoju miejskiego Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego (ROF)”*.

Obszar Radomskiej Sieci Terenów Otwartych „Green Belt” (RSTO GB) zbudowany jest w 88% z terenów otwartych, a celami jego utworzenia są:

- Zachowanie terenów posiadających potencjał rekreacyjny i turystyczny w rejonie ROF,
- Poprawa stanu środowiska zamieszkania,
- Zachowanie potencjału przyrodniczego ROF,
- Ograniczenie rozwoju osadnictwa na tereny istotne dla rekreacji i środowiska,
- Ograniczenie bezładu przestrzennego, w tym żywiołowego rozwoju osadnictwa.

Główne kierunki kształtowania struktury przestrzennej zdefiniowano jak poniżej:

1. Zachowanie terenów otwartych w RSTO GB poprzez ograniczenie zmiany zagospodarowania i użytkowania terenów obecnych lasów, pól, łąk, pastwisk, zadrzewień, zakrzewień, wód, sadów, użytków ekologicznych, stawów;
2. Ograniczenie intensywności zabudowy w terenach zdefiniowanych jako klasoużytki: rekreacyjny, komunikacyjny, przemysłowy, zurbanizowany, nieużytki, zabudowa, wyrobiska, pola z niewielkim udziałem zabudowy zagrodowej;
3. Wprowadzenie na terenie RSTO GB sposobów zagospodarowania i użytkowania gruntów sprzyjających rozwojowi funkcji przyrodniczych i rekreacyjnych np.: renaturalizacja cieków wodnych, zalesienia, zadrzewienia śródpolne i przydrożne, renaturalizacja lasów, budowa przejść dla zwierząt, itp.
4. Wykluczenie niekorzystnych zmian w RSTO GB np.: melioracje bagien, terenów podmokłych, przekształcenia trwałych użytków zielonych, wycinka zadrzewień przywodnych, przydrożnych, śródpolnych itp.
5. Ograniczenie dalszej fragmentacji RSTO GB, szczególnie w obszarach klinów i przewężeń stref

RSTO GB np.: ograniczenie realizacji inwestycji liniowych, zabudowy wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych obecnie przecinających kliny, wykluczenie zabudowy w terenach otwartych itd.;

6. Udrożnianie ciągów przestrzennych, szczególnie cenne na terenach systemu przyrodniczego (drożnych ekologicznie);
7. Zachowanie walorów krajobrazowych RSTO GB,
8. Adaptacja terenów RSTO GB do zaspakajania potrzeb rekreacyjnych i wypoczynkowych mieszkańców ROF;
9. Zachowanie powiązań przestrzennych RSTO GB z obszarami zasilającymi tj. obszarem północno-wschodnim („Kozienicki”) i południowym („Iłżański”);
10. Wzmocnienie ochrony terenu RSTO GB przez zachowanie istniejących obszarów i obiektów objętych ochroną oraz wprowadzanie nowych instrumentów ochrony przyrody i krajobrazu.
11. W granicach obszaru opracowania dotyczy to znacznych powierzchni, a budują ją głównie różne typy agrokultur oraz duże płaty łąk i pastwisk. Celem koncepcji „greenbelt” jest stworzenie ciągłości przestrzennej systemu obszarów o ograniczonych warunkach zainwestowania.

Przedmiotowy obszar znajduje się poza zasięgiem Obszaru Radomskiej Sieci Terenów Otwartych „Green Belt” oraz poza korytarzami rangi regionalnej czy lokalnej.

Formy ochrony przyrody na terenie gminy

W granicach gminy Kowala jedyną wielkoobszarową formą ochrony przyrody jest Obszar Chronionego Krajobrazu Iłża-Makowiec, który zajmuje niewielkie tereny we wschodniej części gminy. Na terenie gminy występują również dwa użytki ekologiczne oraz jeden pomnik przyrody.

W granicach obszaru opracowania brak jest obszarów i obiektów chronionych.

Walory krajobrazowe

Na ogólną fizjonomię krajobrazu wpływa ukształtowanie terenu, wartości przyrodnicze (szata roślinna), sposób użytkowania terenu oraz wartości kulturowe.

Teren gminy Kowala w aspekcie krajobrazowym jest dość jednolity – przeważa krajobraz rolniczy charakteryzujący się występowaniem otwartych przestrzeni w postaci pól i łąk. Pośród agrocenoz występują rozproszone niewielkie kępy drzew i krzewów, które stanowią urozmaicenie krajobrazowe tego obszaru.

Północno-zachodnia część gminy (miejscowości Kończyce-Kolonia, Kosów Większy, Kosów Mniejszy, Ludwinów, Trabllice, Kotarvice, Mazowszany) stanowi obszar przemian ze względu na bliskie położenie miasta Radomia. Na tych terenach obserwuje się wyraźne przekształcanie obszarów wiejskich w tereny podmiejskie (zwiększenie obszarów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej).

Cennym zasobem krajobrazowym są obszary objęte ochroną przyrodniczą i krajobrazową (omówione w rozdziale poniżej), głównie siedliska leśne wraz z podmokłymi terenami i dolinami niewielkich rzek stanowiącymi wartościowy zasób krajobrazowy.

Urozmaicenie krajobrazowe stanowią także tradycyjne zabudowania wiejskie oraz dawne zespoły dworskie wraz ze starym drzewostanem parkowym.

Obszar opracowania nie stanowi istotnych walorów krajobrazowych – teren pokrywają głównie grunty rolne i leśne wraz z budynkiem mieszkalnym i gospodarczym. Dominują tutaj pospolite gatunki pospolite, ruderalne oraz segetalne.

Analizowany obszar otoczony jest od zachodu, południa i wschodu szlakami komunikacyjnymi (droga powiatowa oraz wojewódzka nr 735 relacji Radom Szydłowiec), natomiast na północy przebiega linia kolejowa nr 22 relacji Tomaszów Mazowiecki – Radom.

Biorąc pod uwagę istniejące zainwestowanie terenów sąsiednich, walory krajobrazowe obszaru opracowania są znikome.

4.2 Jakość środowiska

Z punktu widzenia zdrowia ludzi najistotniejsze znaczenie mają zanieczyszczenia wody pitnej, w mniejszym stopniu zanieczyszczenia powietrza. Dla funkcjonowania ekosystemów podstawowe znaczenie mają zanieczyszczenia powietrza lub wód powierzchniowych, wpływające na procesy życiowe roślin i zwierząt, oraz zmieniające stan środowiska, takie jak eutrofizacja, powodująca niekorzystne zmiany w ekosystemie wód, zakwaszenie oraz uciążliwości powodowane hałasem.

Powietrze atmosferyczne

Jakość powietrza atmosferycznego, ilość i rodzaj emitowanych do niego zanieczyszczeń, wpływa na stan wszystkich komponentów środowiska, które bezpośrednio decydują o warunkach życia ludzi, zwierząt oraz roślin. Zanieczyszczenia pochodzą z wielu źródeł, wyróżnia się różne kategorie źródeł emisji: punktowe, liniowe oraz powierzchniowe.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska oceny stanu powietrza dokonywane są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Oceny dokonuje się w strefach, w tym w aglomeracjach. Na terenie województwa mazowieckiego wydzielone zostały 4 strefy, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 10 sierpnia 2012 roku w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 8 czerwca 2018 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu ocenie podlegają następujące substancje:

- benzen, dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, ołów, tlenek węgla, ozon, pył zawieszony PM₁₀ i PM_{2,5}, arsen, kadm, nikiel, benzo(a)piren dla kryteriów określonych ze względu na ochronę zdrowia;
- dwutlenek siarki, tlenki azotu, ozon dla kryteriów określonych ze względu na ochronę roślin.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie w „Rocznej ocenie jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport za 2021 rok” (Tabela 2), wykonał klasyfikację jakości powietrza w poszczególnych strefach według poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych. Obszar objęty opracowaniem zalicza się do strefy mazowieckiej.

Do rocznej oceny jakości powietrza, poza pomiarami w stacjach automatycznych i manualnych, wykorzystano metody modelowania matematycznego, uwzględniające rzeźbę terenu oraz wpływ pól meteorologicznych zmiennych w czasie i przestrzeni na transport zanieczyszczeń, uzyskując tym samym szczegółowe wyniki emisji zanieczyszczeń powietrza dla całego województwa.

Zgodnie z wynikami ww. modelowania na terenie opracowania w 2020 r. stwierdzono przekroczenia:

- dopuszczalnego dobowego poziomu stężenia pyłu PM₁₀ wg kryterium ochrony zdrowia ludzi,
- dopuszczalnego rocznego poziomu stężenia pyłu PM_{2,5} w fazie II wg kryterium ochrony zdrowia ludzi,
- dopuszczalnego rocznego poziomu stężenia benzo(a)pirenu wg kryterium ochrony zdrowia ludzi,
- dopuszczalnych poziomów długoterminowych stężeń ozonu wg kryterium ochrony zdrowia ludzi oraz ochrony roślin.

Tabela 2. Wyniki pomiarów stężeń zanieczyszczeń ze względu na ochronę zdrowia ludzi

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim – raport wojewódzki za rok 2021. GIOŚ 2022

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM ₁₀	PM _{2,5}	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃
Strefa mazowiecka	C	A	A	A	C	C1	A	A	A	A	C	A/D2

Gdzie:

klasa A – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;

klasa C – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy;

klasa C1 – stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II;

klasa D2 – stężenia ozonu przekraczają poziom celu długoterminowego. Do rocznej oceny jakości powietrza, poza pomiarami w stacjach automatycznych i manualnych, wykorzystano metody modelowania matematycznego, uwzględniające rzeźbę terenu oraz wpływ pól meteorologicznych zmiennych w czasie i przestrzeni na transport zanieczyszczeń, uzyskując tym samym szczegółowe wyniki emisji zanieczyszczeń powietrza dla całego województwa. Zgodnie z wynikami ww. modelowania na terenie gminy Kowali w 2021 r. stwierdzono przekroczenia:

- dopuszczalnego dobowego poziomu stężenia tlenu SO₂ wg kryterium ochrony zdrowia ludzi,
- dopuszczalnego dobowego poziomu stężenia pyłu PM₁₀ wg kryterium ochrony zdrowia ludzi,
- dopuszczalnego rocznego poziomu stężenia pyłu PM_{2,5} wg kryterium ochrony zdrowia ludzi,
- dopuszczalnego rocznego poziomu stężenia benzo(a)pirenu wg kryterium ochrony zdrowia ludzi,
- dopuszczalnych poziomów długoterminowych stężeń ozonu wg kryterium ochrony zdrowia ludzi.

Wyniki analiz i oszacowań Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Warszawie wskazują, że w województwie mazowieckim podstawową przyczyną przekroczeń pyłu PM_{2,5} i benzo(a)pirenu jest emisja powierzchniowa (emisja związana z ogrzewaniem mieszkań w sektorze komunalno-bytowym). Znaczący udział ma także emisja liniowa (emisja związana z ruchem pojazdów i spalaniem paliw). Wpływ emisji punktowej pochodzącej np. z elektrociepłowni to zaledwie kilka procent udziału w ogólnym bilansie zanieczyszczeń. W przypadku zwiększonych stężeń ozonu, oprócz sprzyjających warunków meteorologicznych (m.in. wysokie nasłonecznienie, niska prędkość wiatru), w powietrzu muszą być obecne jego prekursorzy - głównie tlenki azotu, pochodzące m.in. z transportu i rolnictwa.

Wody powierzchniowe

Jakość wód powierzchniowych zależy jest od wielu czynników naturalnych i antropogenicznych. Chemizm wód determinują: budowa geologiczna zlewni, klimat, typ gleb występujących w sąsiedztwie cieku, a także urbanizacja, uprzemysłowienie i rolnictwo. Istotny wpływ na zanieczyszczenie wód ma ilość pobieranej wody oraz odprowadzanie ścieków bytowo-gospodarczych i przemysłowych, a także ingerencja w budowę koryta rzeki.

W granicach obszaru opracowania nie występują wody powierzchniowe.

Analizowany teren znajduje się w zasięgu zlewni jednolitej części wód powierzchniowych Mleczna bez Pacynki (RW20001725269) której ogólny stan określono jako zły, a wody te zagrożone są ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Tabela 3 Jednolite części wód powierzchniowych i ich stan

źródło: opracowanie własne na podstawie aktualizacji PGW na obszarze dorzecza Wisły (2016)

Mleczna bez Pacynki RW20001725269	
kod JCWP	
stan JCWP	zły
cel środowiskowy	dobry stan chemiczny i dobry potencjał ekologiczny
ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	zagrożona

odstępstwo	tak
typ odstępstwa	przedłużenie terminu osiągnięcia celu: - brak możliwości technicznych
termin osiągnięcia dobrego stanu	2021
uzasadnienie odstępstwa	Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja komunalna. W programie działań zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które są wystarczające, aby zredukować tą presję w zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2021.

Jakość wód podziemnych

Podstawowymi kierunkami środowiskowymi w odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych jest utrzymanie lub poprawa ich jakości w celu zachowania dobrego stanu ilościowego oraz chemicznego.

Jednolite części wód podziemnych (JCWPd) są jednostkami hydrogeologicznymi. Zostały one wyodrębnione na podstawie systemów krążenia wód przypowierzchniowego poziomu wodonośnego. Obszar położony jest w zasięgu JCWPd nr 87. Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (2016) wody JCWPd mają dobry stan ilościowy i jakościowy i nie są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Tabela 4 Charakterystyka JCWPd

źródło: opracowanie własne na podstawie aktualizacji PGW na obszarze dorzecza Wisły (2016)

JCWPd	ocena stanu		
	ilościowego	chemicznego	ocena ryzyka
87	dobry	dobry	niezagrożony

4.3 Odporność środowiska na degradację i zdolności do regeneracji

Obszar opracowania stanowi tereny częściowo zagospodarowane – grunty rolne i leśne wraz z budynkiem mieszkalnym i gospodarczym. Gleby na terenie objętym opracowaniem nie są narażone erozję wodną ani wietrzną. Możliwa jest degradacja chemiczna, bądź mechaniczna wskutek intensywnej uprawy.

4.4 Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym bioróżnorodności

Gmina Kowala w wyniku przekształceń środowiska przyrodniczego związanych z rolnictwem, urbanizacją oraz budową infrastruktury technicznej i komunikacyjnej nie posiada szczególnie cennych przyrodniczo terenów, a w krajobrazie jednym z dominujących elementów są tereny otwarte. Jako cenne uznano tereny występujące we wschodniej części gminy – wchodzą one w skład Obszaru Chronionego Krajobrazu Iłża-Makowiec. Cenniejszymi obszarami mogą być też niewielkie doliny rzeczne, a także zwarte kompleksy roślinne, występujące płatowo.

Obszar opracowania stanowi tereny w niewielkiej części zabudowane, w pozostałej części użytkowane głównie rolniczo. Nie przedstawiają one wartości przyrodniczych ani nie oddziałują znacząco na otoczenie. Użytkowane są zgodnie ze swoimi predyspozycjami przyrodniczymi.

4.5 Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu

Obecnie na analizowanym obszarze nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. W przypadku braku realizacji projektu planu przewiduje się, postępowanie naturalnej sukcesji roślinnej bądź też wkraczanie dalszej zabudowy na podstawie decyzji o warunkach zabudowy.

Projekt planu przyczyni się do optymalnego wykorzystania i zagospodarowania przestrzeni objętej opracowaniem.

4.6 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Zagrożenie naturalne

Do zagrożeń naturalnych zalicza się przede wszystkim powódzie i osuwanie mas ziemnych. W obszarze objętym planem nie występują zagrożenia tego typu.

Niska emisja

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja antropogeniczna, w szczególności emisja z sektora bytowego oraz emisja komunikacyjna.

Obszar gminy jest tylko w niewielkiej części zgazyfikowany. Na terenie gminy nie występuje scentralizowany system ciepłowniczy. Znaczny problem w gminie stanowi tzw. niska emisja. W większości budynków indywidualnych użytkowane są kotły węglowe, dla których paliwem jest węgiel (90%). Wykorzystywane są również inne paliwa, tj.: ekogroszek, olej opałowy i gaz, stanowią one jednak mniejszy udział. Na wielkość emisji ma również wpływ stan techniczny urządzeń. W kotłowni wyposażone są jedynie niektóre obiekty gminne i kilka obiektów usługowo-produkcyjnych.

Nie ma możliwości zmiany systemu rozwiązań indywidualnych na sieć ciepłą, dlatego ważne są działania z zakresu modernizacji kotłów, doboru paliw, termomodernizacji budynków i ogólnych zachowań mających na celu ograniczenie emisji. Działania takie są określone w *Programie ograniczenia niskiej emisji na terenie gminy Kowala w latach 2015 – 2020*.

Obszar objęty planem stanowi tereny znikomej zabudowy mieszkaniowej, która poprzez procesy grzewcze w sezonie jesienno-zimowym prowadzi do powstawania niskiej emisji. Przebiegające w sąsiedztwie drogi i linia kolejowa również mogą stanowić źródło zanieczyszczeń do powietrza.

Gospodarka ściekowa

Głównym źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych jest nieuregulowana gospodarka ściekowa.

Gmina Kowala posiada dostęp do sieci wodociągowej, z której korzysta ok. 97,6% ludności. W gminie Kowala brak jest oczyszczalni ścieków oraz systemu zbiorowego odprowadzenia ścieków. Gospodarka ściekowa rozwiązywana jest w sposób indywidualny. Ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych, z których nieczystości wywożone są wozami asenizacyjnymi do punktu zlewnego na terenie oczyszczalni poza granicami gminy. Część mieszkańców korzysta z przydomowych oczyszczalni ścieków.

Obszary objęte opracowaniem nie są wyposażone w kanalizację sanitarną, w związku z czym istnieje niewielkie ryzyko zanieczyszczenia środowiska z tego źródła. Istnieje możliwość podłączenia do sieci kanalizacyjnej.

Klimat akustyczny

Klimat akustyczny w istotny sposób wpływa na warunki bytowania i zdrowie człowieka oraz warunki życia zwierząt. Hałas stanowi jedno z istotnych zanieczyszczeń środowiska, które w związku z ciągłym rozwojem komunikacji, wzrastającym uprzemysłowieniem i postępującą urbanizacją stale wzrasta. Dopuszczalne poziomy hałasu są regulowane rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Klimat akustyczny na terenie gminy warunkują takie czynniki jak natężenie ruchu i jakość sieci

drogowej, w mniejszym stopniu – ilość i zagęszczenie zabudowy, występowanie małych zakładów rzemieślniczych, koncentracja usług turystycznych.

Głównym źródłem hałasu w gminie jest komunikacja drogowa. Największe zagrożenie pod względem hałasu stanowi droga S7 oraz istniejąca dawna droga krajowa nr 7 relacji Warszawa – Kraków o znaczeniu międzynarodowym, które biegną w zachodniej części gminy. Średni Dobowy Ruch Roczny (SDRR) na drodze nr 7 biegnącej przez gminę wynosi 17295 pojazdów na dobę (GDDKiA, 2015). Duże obciążenie ruchem w gminie mają również trasy biegnące przez środek gminy – dawna droga wojewódzka nr 733 relacji Wolanów – Skaryszew (obecnie powiatowa) o znaczeniu regionalnym, dla której SDRR wynosi odpowiednio od 528 do 1026 pojazdów na dobę oraz droga wojewódzka nr 744 relacji Radom – Starachowice o znaczeniu regionalnym, dla której SDRR wynosi od 2553 do 8114 pojazdów na dobę (GDDKiA, 2015). Emitorem hałasu mogą być również linie kolejowe przebiegające przez gminę (linia nr 8 relacji Kraków – Warszawa Zachodnia oraz nr 22 relacji Tomaszów Mazowiecki - Radom). Na podstawie Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego na obszarze gminy Kowala wskazano również projektowaną drogę ekspresową S12 relacji Piotrków Trybunalski – Radom – Lublin – Chełm – Dorohusk (odcinek Radom – Lublin) oraz orientacyjny przebieg drogi wojewódzkiej 744 na odcinku od Radomia do węzła z planowaną drogą ekspresową S12. Realizacja tych ciągów komunikacyjnych również wpłynie ujemnie na poziom hałasu w gminie, przy czym ich przebieg został zaprojektowany w taki sposób aby w jak największym stopniu omijać zwartą zabudowę.

Miejscowościami narażonymi na hałas komunikacyjny są przede wszystkim miejscowości Młodoć, Mniejszy, Rożki, Kończyce-Kolonia, Zabierzów, Błonie, Kosów Większy, Augustów, Kowala, Parznice, Mazowszany, Trablice, Romanów, Huta Mazowskańska oraz Bardzice.

Obszar opracowania stanowi tereny w małym stopniu zabudowane (budynek mieszkalny i gospodarczy), których funkcjonowanie przyczynia się do powstawania hałasu. Ponadto obszar otoczony jest od zachodu, południa i wschodu szlakami komunikacyjnymi (droga powiatowa oraz wojewódzka nr 735 relacji Radom Szydłowiec), natomiast na północy przebiega linia kolejowa nr 22 relacji Tomaszów Mazowiecki – Radom. Wymienione szlaki komunikacyjne stanowią istotne źródło hałasu na tym terenie.

5 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Ochrona środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowana jest w Polsce między innymi poprzez wprowadzenie w życie odpowiednich aktów prawnych, w tym ustaw i rozporządzeń.

Projekt planu dotyczy niewielkiego w skali gminy terenu, niemożliwe jest więc przeprowadzenie analizy zgodności z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym czy krajowym, które z zasady odnoszą się do polityki przestrzennej dla większych jednostek np. gminy. Ogólnie plan uwzględnia cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym dotyczące głównie:

- utrzymanie norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. oraz odpowiednie rozporządzenia do niej – z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku;
- prawidłowej gospodarki odpadami określonej w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa 27 kwietnia 2001 o odpadach; Program Ochrony Środowiska województwa mazowieckiego o Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego;
- lokalizacji obiektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko, obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych, optymalizacji potrzeb transportowych, wykorzystywania odnawialnych źródeł energii i zachowania proporcji pomiędzy terenami zainwestowanymi i biologicznie czynnymi zgodnie z Polityką ekologiczną państwa w latach 2009–2012 z perspektywą do 2016, Dyrektywą 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko oraz Konwencją z Espoo

z 1991r. o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym;

- ochrony powierzchni ziemi, racjonalnego gospodarowania i zachowania wartości przyrodniczych określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia i Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 Prawo geologiczne i górnicze;
- ochrony wód powierzchniowych i podziemnych oraz prowadzenia odpowiedniej gospodarki wodno-ściekowej określonej w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r., Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej; Ustawa z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków i Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych;
- utrzymanie norm odnośnie jakości gleb określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ustalenia planu nie stoją w sprzeczności z realizacją wymienionych powyżej celów. Dzięki odpowiednim rozwiązaniom planistycznym możliwy jest rozwój gospodarczy z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju na terenie gminy.

6 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

W niniejszej prognozie ocenia się skutki, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu pod funkcje określone w projekcie planu, które mogą wpływać na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, emitowanie hałasu i pól elektromagnetycznych oraz powodować ryzyko wystąpienia awarii.

Analogicznie ocenia się skutki wpływu realizacji ustaleń projektu planu na powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny.

6.1 Identyfikacja możliwych oddziaływań

Obszar stanowi aktualnie tereny gruntów ornych oraz leśnych, w południowej części zlokalizowany jest budynek mieszkalny oraz gospodarczy.

Realizacja terenu obiektów produkcyjnych, składów i magazynów lub usług na ww. obszarze wiąże się z zajęciem terenu, jego przekształceniem, wprowadzaniem gazów i pyłów do powietrza, produkcją ścieków i odpadów, zwiększonym hałasem. Pozostałe tereny przeznaczone zostaną pod funkcje zgodne z ich aktualnym zagospodarowaniem – tj. tereny leśne i rolnicze.

Biorąc od uwagę zainwestowanie terenów sąsiadujących (droga powiatowa, dawna wojewódzka nr 733 oraz droga wojewódzka nr 735 relacji Radom Szydłowiec, linia kolejowa nr 22 relacji Tomaszów Mazowiecki – Radom, zabudowa mieszkaniowa, usługowa, zagrodowa), oraz kierunki zagospodarowania przedstawione w obowiązującym studium (tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów, usług), nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań w związku z realizacją ustaleń projektu planu.

Planowane zagospodarowanie:

- nie będzie skutkowało powstawaniem ponadnormatywnych emisji;
- nie będzie skutkowało zagrożeniem zdrowia ludzi lub ich mienia;
- nie stoi w konflikcie z warunkami określonymi dla obszarów chronionych, w tym obszarów Natura 2000, które nie występują w granicach opracowania;

- nie skutkuje powstawaniem barier dla korytarzy ekologicznych;
- nie stoi w sprzeczności z celami ochrony wód powierzchniowych i podziemnych.

Lokalizacja zabudowy produkcyjno-usługowej w pobliżu większych szlaków drogowych jest rozwiązaniem korzystnym i pożądanym.

W związku z powyższym, w prognozie należy przedstawić do potencjalne oddziaływania związane z lokalizacją zabudowy produkcyjno-usługowej (PU). Opisane poniżej oddziaływania wynikają przede wszystkim z analizy prawidłowości rozwiązań planistycznych czy zgodności z przepisami prawa.

6.2 Oddziaływanie na ludzi

W rozumieniu przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska znaczące oddziaływanie na środowisko oznacza również znaczące oddziaływanie na zdrowie ludzi. O znaczącym oddziaływaniu na środowisko (zdrowie ludzi) można mówić w sytuacji, gdy przekraczane są standardy emisyjne oraz dopuszczalne normy hałasu (dopuszczalne normy zanieczyszczeń) określone w przepisach o ochronie środowiska.

Hałas

Dopuszczalne poziomy hałasu są określone w ustalonym rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 14 czerwca 2007 w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

W wyniku ustaleń projektu planu, na dotychczasowych terenach rolnych i leśnych oraz w niewielkiej części zabudowanych powstawać będzie zabudowa produkcyjno-usługowa. Odbývające się na terenach PU procesy produkcyjne, a także ruch komunikacyjny do i z tych obiektów z pewnością wpłyną na klimat akustyczny rejonu. Trudno jednak przewidzieć dokładnie, jakiego rodzaju działalność będzie prowadzona. Pewne jest, że na terenach PU nie powstaną przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz zakłady stwarzające zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpienia poważnych awarii.

Na etapie sporządzania projektu planu nie można stwierdzić ani opisać możliwych negatywnych oddziaływań bez znajomości szczegółów technicznych przedsięwzięć na terenie objętym opracowaniem.

Ze względu na położenie w sąsiedztwie terenów przekształconych, intensywnie użytkowanych tj. drogi powiatowej (dawnej drogi wojewódzkiej nr 733 relacji Wolanów – Skaryszew) oraz drogi wojewódzkiej nr 735 relacji Radom Szydłowiec, linii kolejowej nr 22 relacji Tomaszów Mazowiecki – Radom, lokalizacja terenów produkcyjno-usługowych w tym obszarze jest rozwiązaniem korzystnym.

W związku z powyższym, w wyniku realizacji ustaleń projektu planu nie przewiduje się istotnych negatywnych oddziaływań na środowisko akustyczne.

Oddziaływanie na powietrze

W wyniku ustaleń planu nastąpi realizacja nowej zabudowy PU oraz wzmożenie ruch samochodowego do i z nowopowstałych obiektów, co może wiązać się z emisjami do powietrza. Trudno jednak przewidzieć dokładnie, jakiego rodzaju działalność będzie prowadzona.

Należy zwrócić uwagę, iż planowane tereny PU zlokalizowane będą w sąsiedztwie intensywnie użytkowanej sieci drogowej – drogi powiatowej (dawnej drogi wojewódzkiej nr 733 relacji Wolanów – Skaryszew) oraz drogi wojewódzkiej nr 735 relacji Radom Szydłowiec oraz linii kolejowej nr 22 relacji Tomaszów Mazowiecki – Radom. Ruch pojazdów realizowany na wymienionych szlakach komunikacyjnych, jak również niedalekie sąsiedztwo zabudowy generują zanieczyszczenia i pyły do powietrza. Projektowane tereny PU prowadzić będą do powstawania emisji na porównywalnym poziomie. Realizacja zabudowy produkcyjno-usługowej w pobliżu większych szlaków drogowych jest rozwiązaniem korzystnym i pożądanym.

W projekcie planu w zakresie zaopatrzenia w ciepło wskazuje się ogrzewanie budynków ze źródeł indywidualnych, z zastosowaniem wysokosprawnych źródeł ciepła, ograniczających emisję zanieczyszczeń do środowiska, co może przyczyniać się do powstawania niskiej emisji. Przy systematycznej modernizacji w zakresie ogrzewania należy się spodziewać minimalizowania negatywnych skutków. Należy podkreślić, że nowe

budynki są zwykle wyposażone w nowoczesne, niskoemisyjne rozwiązania grzewcze. Ponadto plan dopuszcza ogrzewanie budynków z indywidualnych źródeł ciepła zasilanych z sieci gazowej lub elektroenergetycznej, lub urządzeń kogeneracyjnych zasilanych paliwem gazowym lub urządzeń innych niż wolnostojące wykorzystujące energię odnawialną, zgodnie z przepisami odrębnymi (zakaz lokalizacji biogazowni). Będą to oddziaływania bezpośrednie, o charakterze sezonowym, zależnym od warunków atmosferycznych, lokalne.

Realizacja nowych terenów zabudowy wiąże się również ze wzrostem zapotrzebowania na energię elektryczną. Projekt planu dopuszcza wykorzystywanie indywidualnych systemów pozyskiwania energii w tym lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, takich jak ogniwa fotowoltaiczne, pompy ciepła, zgodnie z przepisami odrębnymi (zakaz lokalizacji turbin wiatrowych i biogazowni).

Produkcja energii ze źródeł odnawialnych umożliwi uniknięcie emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, jaka zostałaby wytworzona w elektrowni konwencjonalnej (np. węglowej) o podobnej mocy. Rozwiązanie to przyczyni się w znaczący sposób do poprawy czystości powietrza, a tym samym poprawy jakości klimatu, stanowiąc w ten sposób jedno z głównych narzędzi realizacji postanowień ratyfikowanej przez Polskę Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu.

Potencjalne zwiększenie ruchu samochodowego w obrębie wymienionych terenów, odbywającego się z i do nowopowstałych obiektów prowadzić będzie do emisji zanieczyszczeń i pyłów do powietrza, o natężeniu analogicznym w obrębie terenów sąsiednich. Nie będą to zmiany powodujące znaczne uciążliwości dla otoczenia.

Nie przewiduje się znaczących emisji zanieczyszczeń do powietrza wskutek realizacji projektu planu.

Pole elektromagnetyczne

Pole elektromagnetyczne jest to pole elektryczne, magnetyczne lub elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz. Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego w środowisku są: stacje radiowe i telewizyjne, elektroenergetyczne linie wysokiego napięcia, stacje transformatorowe, stacje przekątnikowe telefonii komórkowej, urządzenia radiolokacyjne oraz radionawigacyjne. Dopuszczalny poziom pola elektrycznego w zależności od funkcji obszaru określa szczegółowo Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r. poz. 2448).

Ustalenia projektu planu nie wpłyną na zagrożenie promieniowaniem elektromagnetycznym.

6.3 Oddziaływanie na wodę

Tereny zurbanizowane mogą oddziaływać na wody podziemne i powierzchniowe poprzez zwiększoną produkcję ścieków, które w terenach nieobjętych kanalizacją sanitarną łatwo przedostają się do wód podziemnych i powierzchniowych oraz poprzez zaburzenie naturalnego krążenia wód, kiedy wody opadowe i roztopowe, zamiast wnikać w grunt, są zbierane z powierzchni nieprzepuszczalnych (dachów, placów, ulic) i odprowadzane bezpośrednio do wód powierzchniowych lub oczyszczalni. Z kolei nieoczyszczone wody z dróg i placów bezpośrednio odprowadzone do gruntu mogą również stanowić zagrożenie zanieczyszczeniem.

W wyniku realizacji ustaleń projektu planu powstanie nowa zabudowa wytwarzająca ścieki sanitarne i technologiczne. Trudno jednak przewidzieć dokładnie, jakiego rodzaju działalność będzie prowadzona. Odprowadzanie ścieków przemysłowych jest regulowane przez przepisy odrębne – w przypadku ich wytwarzania wymagane będzie pozwolenie wodnoprawne na odprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, jeżeli będą one odprowadzane do środowiska, lub na wprowadzanie do urządzeń kanalizacyjnych, będących własnością innych podmiotów, ścieków przemysłowych zawierających substancje szkodliwe dla środowiska wodnego. Należy dążyć do jak najszybszej rozbudowy sieci kanalizacyjnej.

W związku z aktualnym nierównomiernym rozwojem sieci kanalizacyjnej w stosunku do sieci wodociągowej, nastąpi zwiększenie poboru wód i związane z tym zwiększenie ilości wytwarzanych ścieków. Projekt planu dopuszcza stosowanie zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe, co może przyczynić się do niekontrolowanego zanieczyszczenia ziemi i wód w wyniku przesiąków z nieszczelnych zbiorników. Będzie to oddziaływanie lokalne, długoterminowe, pośrednie. Przy zachowaniu zgodności z zapisami planu oraz przepisami prawa nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na środowisko wodne. Docelowo plan zakłada odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych do sieci kanalizacyjnej.

W odniesieniu do wód opadowych i roztopowych projekt planu ustala odprowadzanie ich z terenów zabudowy i ulic poprzez spływ powierzchniowy i urządzenia infiltracyjne, w tym: rowy infiltracyjne, studnie chłonne, po uprzednim oczyszczeniu, zgodnie z przepisami odrębnymi oraz dopuszcza ich odprowadzanie bezpośrednio do ziemi na danej działce budowlanej lub do kanalizacji deszczowej, co jest rozwiązaniem korzystnym, ograniczającym zaburzenia naturalnego cyklu, o ile zachowuje się zgodność z przepisami prawa.

Ponadto plan wprowadza zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko z wyjątkiem obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, tym samym ograniczając możliwość wystąpienia negatywnych oddziaływań na środowisko wodne.

Przy zachowaniu zgodności z zapisami projektu planu oraz przepisami prawa nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na środowisko wodne.

6.4 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

W wyniku realizacji ustaleń projektu planu tereny obecnie niezainwestowane o znacznym udziale powierzchni biologicznie czynnej zostaną zabudowane. Przekształcenia powierzchniowej warstwy ziemi opisywanego obszaru związane będą m.in. z wykopami pod fundamenty nowych budynków, z budową dróg i podjazdów, co spowoduje zmianę naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi na terenach zainwestowania. Wystąpią zatem oddziaływania bezpośrednie, długoterminowe i stałe na skutek zajmowania gruntów pod budynki, budowę nawierzchni oraz budowę infrastruktury drogowej. Wystąpią również krótkoterminowe i chwilowe oddziaływania, związane z etapem prowadzenia prac budowlanych (czasowe deformacje terenu, wykopy, nasypy itp.). Na tym etapie może również dojść do zanieczyszczenia ziemi w wyniku niewłaściwego składowania surowców i odpadów budowlanych. Niemniej przeznaczenie terenów pod funkcje usługowe czy produkcyjne nie wiąże się z zanieczyszczeniem gleby lub ziemi pod warunkiem prawidłowej gospodarki odpadami i ściekami.

Nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na powierzchnię ziemi.

6.5 Oddziaływanie na zasoby naturalne

W granicach planu nie występują złoża, nie przewiduje się więc oddziaływania na zasoby geologiczne.

Obszar projektu planu położony jest w zasięgu Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, jednak projektowane zagospodarowanie nie będzie miało wpływu na ich zasoby.

6.6 Oddziaływanie na krajobraz

W wyniku realizacji ustaleń projektu planu powstaną nowe tereny produkcyjno-usługowe. Zwiększanie udziału zabudowy w tym rejonie nie będzie stanowić istotnej ingerencji w krajobraz. Przedmiotowy obszar nie charakteryzuje się wysokimi wartościami krajobrazowymi lub przyrodniczymi.

Należy podkreślić jednak, iż obszar opracowania zlokalizowany jest wśród terenów o znacznych przekształceniach antropogenicznych tj. drogi powiatowej oraz wojewódzkiej nr 735 relacji Radom Szydłowiec oraz linii kolejowej nr 22 relacji Tomaszów Mazowiecki – Radom. Planowane przeznaczenie terenu nawiązuje do terenów sąsiadujących. Lokalizacja zabudowy produkcyjno-usługowej w pobliżu większych szlaków drogowych jest rozwiązaniem korzystnym i pożądanym.

Korzystnym rozwiązaniem jest skoncentrowanie zabudowy, co przy dostosowaniu się do ogólnych warunków określonych dla zachowania ładu przestrzennego pozwoli na wykształcenie zwartej jednostki osadniczej.

Nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na krajobraz wynikających ze realizacji ustaleń projektu planu.

6.7 Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczną można rozumieć, jako stopień zachowania naturalnie występujących gatunków oraz zbiorowisk, a także ras zwierząt i form roślin. Różnorodność biologiczna występuje, zatem na trzech poziomach organizacji przyrody: ekosystemowym, gatunkowym, genetycznym.

Obszar opracowania stanowią tereny gruntów ornych częściowo zadrzewionych lub zakrzewionych oraz gruntów leśnych, w południowej części zlokalizowana jest zabudowa. Tereny te charakteryzują się niską bioróżnorodnością oraz znikomymi walorami krajobrazowymi. Dominują tutaj pospolite gatunki ruderalne oraz segetalne. Dominującymi przedstawicielami fauny na tym terenie są zając szarak, lis, a także liczne gryzonie oraz ptactwo.

Analizowany teren nie stanowi istotnych walorów przyrodniczych w aspekcie występowania gatunków roślin i zwierząt czy pełnienia funkcji korytarzy ekologicznych.

Realizacja ustaleń planu będzie skutkowałą zajęciem terenu pod zabudowę. Zajęcie terenów rolnych i leśnych będzie skutkowało zniszczeniem roślinności i zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej. Biorąc jednak pod uwagę fakt, iż obszar nie charakteryzuje się dużą bioróżnorodnością, nie wpłynie to istotnie na pogorszenie lub zmniejszenie lokalnych zasobów przyrodniczych.

Biorąc pod uwagę zainwestowanie terenów sąsiednich, przeznaczenie terenu pod zabudowę produkcyjno-usługową jest rozwiązaniem korzystnym.

Nie przewiduje się istotnych negatywnych oddziaływań na ekosystemy i różnorodność biologiczną wynikających z projektu planu.

6.8 Oddziaływanie na klimat i adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z ratyfikowaną przez Polskę Ramową Konwencją Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu należy dążyć do wprowadzania działań prowadzących do zapobiegania niebezpiecznej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny. Problematyka zmian klimatu została omówiona z uwzględnieniem *Poradnika przygotowania inwestycji z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe*.

Należy podkreślić na wstępie, że projekt planu dotyczy niewielkiego obszaru. Nie występują tu obiekty i funkcje strategiczne w aspekcie oddziaływania na klimat, również projekt planu sam w sobie nie stanowi istotnych wytycznych dot. zmian klimatu.

W zakresie łagodzenia zmian klimatu, w skali planu istotne jest zapewnienie możliwości wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych:

- indywidualnych systemów pozyskiwania energii, w tym lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, takich jak ogniwa fotowoltaiczne, pompy ciepła, zgodnie z przepisami odrębnymi (zakaz lokalizacji turbin wiatrowych i biogazowni);
- dopuszczenie wytwarzania energii elektrycznej z instalacji kogeneracji rozproszonej, mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii;
- dopuszczenie ogrzewania budynków z urządzeń innych niż wolnostojące wykorzystujące energię odnawialną, zgodnie z przepisami odrębnymi (zakaz lokalizacji biogazowni).

6.9 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń planu na zabytki, dziedzictwo kulturowe oraz dobra kultury współczesnej, które nie występują w obszarach opracowania.

6.10 Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody

Na terenach objętych opracowaniem nie występują obszary i obiekty chronione. Nie przewiduje się, aby ustalenia planu mogły oddziaływać na obszary chronione ze względu na odległe położenie i niewielkie oddziaływanie ustaleń planu.

6.11 Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska przez poważną awarię rozumie się „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem”. O zaliczeniu zakładu do kategorii o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii decyduje Minister ds. Gospodarki w porozumieniu z Ministrem ds. Zdrowia, Ministrem ds. Wewnętrznych i Ministrem ds. Ochrony Środowiska (Dz. U. 2002 Nr 58 poz. 535 z dnia 9 kwietnia 2002 ze zm.).

Na terenie objętym opracowaniem obecnie nie ma zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii. Projekt planu nie stwarza możliwości lokalizacji tego typu przedsięwzięć, ponadto w ustaleniach projektu planu bezpośrednio zakazano realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, oraz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

7 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Podstawowe problemy z zakresu ochrony środowiska w zmienianym planie zostały rozwiązane w sposób prawidłowy. Projekt planu dotyczy zagadnień, które nie będą w istotny negatywny sposób oddziaływały na środowisko, natomiast przyczynią się do ochrony środowiska wskazanych terenów.

W związku z powyższym nie przewiduje się wskazywania ww. działań.

Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Projekt planu nie będzie oddziaływał na obszary Natura 2000, które nie znajdują się w granicach opracowania ani w bliskim sąsiedztwie.

8 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru

Podstawowe problemy z zakresu ochrony środowiska zostały w projekcie planu rozwiązane w sposób prawidłowy. Projekt planu uwzględnia wariant najkorzystniejszy pod względem społecznym, ekonomicznym oraz ekologicznym.

9 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Monitoring skutków wdrażania i funkcjonowania ustaleń dokumentu będzie prowadzony przez Radę

Gminy Kowala. Wskazane jest dokonywanie oceny stanu realizacji ustaleń i wpływu na środowisko w cyklach corocznych. Ponadto proponuje się objąć analizą następujące elementy:

- przyłączenie do kanalizacji sanitarnej,
- parametry zabudowy.

Urząd powinien również zapoznawać się z raportami o stanie i jakości poszczególnych elementów środowiska i monitorowanych parametrów, przygotowywanymi przez jednostki i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie, a w zakresie ochrony przyrody Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów w dziedzinie ochrony środowiska, np. IMGW, RZGW i inne. Ponadto należy realizować monitoring zgodnie z wydanymi decyzjami o środowiskowych uwarunkowaniach.

10 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Realizacja ustaleń projektu planu nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko ze względu na znaczne oddalenie obszaru od granic państwa oraz na lokalne oddziaływanie planowanych inwestycji.

11 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Błonie, sporządzonego zgodnie z uchwałą nr XXXI.239.2021 Rady Gminy Kowala z dnia 30 kwietnia 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Błonie.

Gmina Kowala jest to gmina wiejska o powierzchni ok. 75 km², położona w powiecie radomskim, w południowej części województwa mazowieckiego. Gmina graniczy bezpośrednio z miastem Radom oraz czterema gminami: Wolanów, Skaryszew, Wierzbica, Orońsko. Położona w bliskim sąsiedztwie Radomia posiada dostęp do dogodnych szlaków komunikacyjnych (droga krajowa nr 7, droga powiatowa - dawna droga wojewódzkie nr 733 oraz droga wojewódzka nr 744, zrealizowana droga S7, linia kolejowa nr 8 oraz nr 22), co wpływa na możliwości rozwoju gminy.

W Kowali przeważają grunty rolne, które stanowią ok. 77,5% ogólnej powierzchni. Dominujący udział ma zabudowa zagrodowa, budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne oraz zabudowa związana z prowadzoną działalnością gospodarczą. Poza zwartą zabudowę wsi występuje zabudowa rozproszona w formie kolonijnej. Lesistość jest bardzo niska. Występuje w niej znaczne zróżnicowanie klas bonitacyjnych gleb oraz duże rozdrobnienie areałów gospodarstw rolnych.

Projekt planu dotyczy terenu położonego w zachodniej części gminy Kowala. Obszar położony jest w miejscowości Błonie. Stanowi teren o powierzchni ok 2,94 ha. Na analizowanym obszarze znajdują się przede wszystkim niezabudowane tereny rolnicze i leśne, w jego południowej części znajduje się budynek mieszkalny i gospodarczy.

Przystąpienie do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Błonie wynika z potrzeby ustalenia zasad i warunków kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu objętego planem w związku z wyznaczeniem nowych terenów budowlanych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kowala. Uchwalenie planu miejscowego polepszy warunki gospodarowania w tym terenie oraz poprawi zasady kształtowania polityki przestrzennej – przyczyni się do optymalnego wykorzystania i zagospodarowania przestrzeni. W związku z powyższym podjęcie uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzania przedmiotowego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest w pełni uzasadnione.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Błonie nie narusza ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kowala, przyjętego Uchwałą Nr XXIV.175.2020 Rady Gminy Kowala z dnia 28 września 2020 r.

W związku z powyższym, projekt planu wprowadza następujące funkcje terenów:

- PU – teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów lub usług;
- R – tereny rolnicze;
- ZL – teren lasu.

Realizacja terenu obiektów produkcyjnych, składów i magazynów lub usług na ww. obszarze wiąże się z zajęciem terenu, jego przekształceniem, wprowadzaniem gazów i pyłów do powietrza, produkcją ścieków i odpadów, zwiększonym hałasem. Pozostałe tereny przeznaczone zostaną pod funkcje zgodne z ich aktualnym zagospodarowaniem – tj. tereny leśne i rolnicze. Pozostałe tereny przeznaczone zostaną pod funkcje zgodne z ich aktualnym zagospodarowaniem – tj. tereny leśne i rolnicze.

Biorąc od uwagę zainwestowanie terenów sąsiadujących (droga powiatowa oraz wojewódzka nr 735 relacji Radom Szydłowiec, linia kolejowa nr 22 relacji Tomaszów Mazowiecki – Radom, zabudowa mieszkaniowa, usługowa, zagrodowa), oraz kierunki zagospodarowania przedstawione w obowiązującym studium, nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań w związku z realizacją ustaleń projektu planu.

Planowane zagospodarowanie:

- nie będzie skutkowało powstawaniem ponadnormatywnych emisji;
- nie będzie skutkowało zagrożeniem zdrowia ludzi lub ich mienia;
- nie stoi w konflikcie z warunkami określonymi dla obszarów chronionych, które nie występują w granicach opracowania;
- nie skutkuje powstawaniem barier dla korytarzy ekologicznych;
- nie stoi w sprzeczności z celami ochrony wód powierzchniowych i podziemnych.

Lokalizacja zabudowy produkcyjno-usługowej w pobliżu większych szlaków drogowych jest rozwiązaniem korzystnym i pożądanym.

Opisane w prognozie oddziaływania wynikają przede wszystkim z analizy prawidłowości rozwiązań planistycznych czy zgodności z przepisami prawa.

Ponadto analizy dokonane w prognozie wykazały:

- Monitoring skutków wdrażania i funkcjonowania ustaleń planu prowadzić będzie Rada Gminy Kowali. Wskazane jest dokonywanie oceny stanu realizacji ustaleń i wpływu na środowisko w cyklach corocznych. Stan środowiska będzie również monitorowany w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.
- Realizacja ustaleń planu nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko.
- Realizacja ustaleń planu nie będzie oddziaływała na obszary Natura 2000, które nie znajdują się w granicach opracowania ani w bliskim sąsiedztwie, w związku z czym nie przewiduje się rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.
- Realizacja ustaleń planu nie będzie w istotny sposób oddziaływała na środowisko, nie wskazuje się działań alternatywnych.

12 Akty prawne uwzględnione w opracowaniu

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r., poz. 1029);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r., poz. 1973);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r., poz. 916);

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r., poz. 503);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r., poz. 1072);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r., poz. 2233);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r., poz. 672);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r., poz. 699);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r., poz. 1326);
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r., poz. 2028);
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r., poz. 888);
- Ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r., poz. 76);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz.U. z 2002 r. Nr 155, poz. 1298);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. z 2016 r., poz. 1395);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1031 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2003 r. Nr 5, poz. 58 ze zm.);
- Dyrektywa 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

13 Materiały źródłowe

Opracowanie wykonano na m.in. podstawie następujących materiałów:

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kowala, 2020;
2. Moduł środowiskowy stanowiący działanie Strategii rozwoju Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego, 2014;
3. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2016;

Materiały kartograficzne oraz warstwy tematyczne GIS (shp):

1. Mapa geologiczna Polski. Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa; Arkusze z objaśnieniami – 743 Wierzbica, 707 Radom;
2. Mapa Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET. Liro A. IUCN, Warszawa, 1995;
3. Przeglądowa mapa osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych w części pozakarpackiej województwa mazowieckiego;
4. Warstwy tematyczne Nadleśnictwa Radom – lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, lasy ochronne, typy siedliskowe lasów;

5. Warstwy tematyczne IBS PAN w Białowieży – sieć korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000 wg koncepcji Jędrzejewskiego;
6. Warstwy tematyczne CBDG:
  - Hydrogeologia – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych,
  - Hydrogeologia – Jednolite Części Wód Podziemnych,
  - MIDAS – obszary górnicze,
  - MIDAS – tereny górnicze,
  - MIDAS – złoża kopalin,
  - Środowisko – regiony fizyczno-geograficzne Polski (J. Kondracki 2002)

Witryny internetowe

1. <http://www.wios.warszawa.pl> Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie – publikacje dot. wyników monitoringu środowiska;
2. <http://warszawa.rdos.gov.pl> Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie – rejestry form ochrony przyrody;

14 Oświadczenie autora prognozy

Warszawa, dnia 17 listopada 2022 r.

O Ś W I A D C Z E N I E   A U T O R A   P R O G N O Z Y

W związku z 74a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029)

o ś w i a d c z a m

że jako kierownik zespołu autorów *Prognozy oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Błonie* spełniam warunki określone przez wyżej przywołany artykuł, tj.: ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie na kierunkach związanych z kształceniem w obszarze nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Aleksandra Radomiec